

ZARZĄDZENIE Nr 6 / 2021
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH
z dnia 5 lutego 2021 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
Żubrowisko

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, 471 i 1378) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Żubrowisko, zwanego dalej „rezerwatem”, położonego w gminie Pszczyna, w powiecie pszczyńskim oraz w gminie Bojszowy, w powiecie bieruńsko-lędzińskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) wskazanie obszarów objętych ochroną czynną.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Traci moc Zarządzenie Nr 3/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Żubrowisko.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załączniki do zarządzenia Nr 6 / 2021 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 5 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Żubrowisko.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków.
Zagrożenia Potencjalne Wewnętrzne			
1.	Ograniczenie bazy nasiennej poprzez spadek jakości pozyskiwanych nasion.	Średnio istotne	Zbiór nasion z wytypowanych drzew stojących.
Zagrożenia Potencjalne Zewnętrzne			
Brak		Brak	Brak
Zagrożenia Istniejące Wewnętrzne			
2.	Ograniczenie możliwości wykonywania zadań związanych z czynną ochroną rezerwatu, spowodowane zagrożeniem bezpieczeństwa na drogach leśnych.	Istotne	Utrzymanie drożności i zapewnienie bezpieczeństwa na drogach leśnych: <ul style="list-style-type: none"> - usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; - bieżąca konserwacja dróg; - bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.
3.	Zły stan zdrowotny i słaba kondycja populacji żubrów.	Istotne	1. Dokarmianie żubrów. 2. Doraźne i specjalistyczne lecznicze zabiegi weterynaryjne. 3. Utrzymanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych (paśników), w tym usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby i wapnowanie. 4. Utrzymanie zadrzewień.
4.	Zagrożenie trwałości, stabilności i biologicznej odporności drzewostanu spowodowane niewłaściwym składem gatunkowym w stosunku do siedliska.	Istotne	Przebudowa drzewostanów: <ul style="list-style-type: none"> - melioracje wodne; - awansowe przygotowanie gleby; - wprowadzanie odnowień; - pielęgnacja upraw i młodników; - pielęgnacja drzewostanów przedrębnych.
5.	Wzrost konkurencji pokarmowej i ograniczenie przestrzeni życiowej dla żubrów, w tym poprzez buchtowanie łąk i pastwisk przez dziki, a także zagrożenia epizootycznego w wyniku koncentracji i wysokiego stanu zwierzyny płowej i czarnej.	Istotne	1. Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej. 2. Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej. 3. Utrzymanie paśników dla zwierzyny płowej i czarnej. 4. Utrzymanie poletek ogryzowo-zgryzowych. 5. Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.
6.	Ograniczenie bazy żerowej dla żubrów w wyniku naturalnej sukcesji na	Średnio istotne	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – wypas, koszenie, podsiewy indywidualne, nawożenie mineralne, wapnowanie, rekultywacja

Lp.	Identyfikacja zagrożeń	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków.
	terenach przeznaczonych na pastwiska bądź łąki kośne lub kośno-pastwiskowe.		(bronowanie, podsiewy, wałowanie) łąk buchtowanych przez dziki.
7.	Zagrożenie trwałości wprowadzonych odnowień w wyniku powstawania szkód od zwierzyny czarnej i płowej oraz wymakania sadzonek.	Istotne	1. Grodzenie upraw oraz konserwacja istniejących grodzień. 2. Udrożnienie istniejących przepustów i rowów.
8.	Pogorszenie właściwego stanu ochrony stada – struktury płciowej i genetycznej w wyniku braku możliwości prowadzenia gospodarki hodowlanej.	Istotne	1. Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów oraz urządzeń hodowlanych. 2. Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.
9.	Zanik osi widokowych w rezerwacie jako historycznych założeń krajobrazowych.	Średnio istotne	Utrzymanie nasadzeń w alejach dębowych.
10.	Ograniczenie możliwości dydaktycznego wykorzystania rezerwatu.	Średnio istotne	Modernizacja ścieżki edukacyjnej.
Zagrożenia Istniejące Wewnętrzne			
11.	Zagrożenie trwałości i stabilności drzewostanu w wyniku:	Istotne	1. Monitorowanie stanu populacji ksylo i kambiofagów. 2. Wykładanie pułapek standardowych i feromonowych. 3. Prowadzenie cięć pielęgnacyjnych i sanitarnych.
	a) gradacji szkodników wtórnych;		
	b) gradacji szkodników pierwotnych.	Średnio istotne	Monitorowanie zagrożenia ze strony foliofagów.

Załącznik Nr 2

1. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Pielęgnacja upraw.	51c, 55i, 56j, 67b, 71o	12,59 ha
2.	Wprowadzanie odnowień drzewostanu (z wykorzystaniem odnowień naturalnych), w tym poprawki i uzupełnienia	56j	2,36 ha
		Cały teren rezerwatu - powierzchnie upraw i młodników.	W zależności od potrzeb.
3.	Konserwacja grodzień upraw.	50g, h, 51c, 52d, f, 55h, i, 56i, j, 62a, 65d, f, 66l, p, 67b, 68f, 69f, 70f, g, 71n, o, 72g, 76a, 77b, 78k	W zależności od potrzeb.
4.	Pielęgnacja młodników w ramach czyszczeń późnych.	50g	4,18 ha
5.	Monitorowanie i zwalczanie szkodników wtórnych – wykładanie pułapek feromonowych.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
6.	Prognozyka pojawu owadów liściożernych, w tym: 1. Brudnica mniszka 2. Osnuja gwiazdzista i czerwogłowa	67c	1 próba
		Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
7.	Pielęgnacja drzewostanów przedrębnych w ramach: - trzebieży wczesnych - trzebieży późnych	65c, 66b, m, 69c	12,61 ha
		69b, 70a, 80b, c	16,57 ha Dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna przewidzianej do pozyskania (z wyłączeniem przestojów). Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał.
8.	Cięcia sanitarne.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, dopuszcza się usunięcie z terenu rezerwatu w wyniku cięć do 95% masy drewna koniecznej do usunięcia, z wyłączeniem przestojów oraz posuszu jałowego stojącego /tzw. drzew dziuplastych/. Masa pozostawiana w wyniku prac winna być w formie całych strzał, tj. bez

			okrzesywania.
9.	Przebudowa drzewostanów poprzez: – melioracje agrotechniczne; – melioracje wodne; – awansowe przygotowanie gleby.	76b 76c 76b 76c 76b 76c	Pow. manipul. / Pow. odnawiana 5,41 ha / 1,62 ha 7,30 ha / 2,19 ha Σ 12,71 ha / 3,81 ha 5,41 ha / 1,62 ha (1000 mb) 7,30 ha / 2,19 ha (1000 mb) Σ 12,71 ha / 3,81 ha (2000 mb) 5,41 ha / 1,62 ha 7,30 ha / 2,19 ha Σ 12,71 ha / 3,81 ha
10.	Grodzenie upraw siatką	56j	1,92 ha / 580 mb (5,8 HM)
11.	Zbiór szyszek sosny pospolitej z wytypowanych drzew stojących, uwarunkowany urodzajem nasion.	79b	1 drzewo mateczne
12.	Udrożnienia istniejących przepustów i rowów.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
13.	Utrzymanie drożności, i bezpieczeństwa na drogach leśnych: – bieżąca konserwacja dróg, – usuwanie złomów, wywrotów, drzew zawieszonych i fragmentów konarów; – bieżące podkrzesywanie suchych konarów w alejach dębowych.	51 ~d, 52 ~c, 53 ~c, 54 ~b, 55 ~c, 60 ~c, 61 ~a, 62 ~a, 63 ~a, 64 ~a, 65 ~a, 66 ~a, 67 ~a, 68 ~a, 69 ~a, 70 ~a, 71 ~a, 72 ~a, 73 ~a, 74 ~a, 75 ~a, 76 ~a, 77 ~a, 78 ~a, 79 ~b, 80 ~a, 78i	W zależności od potrzeb, z pozostawieniem do naturalnego rozkładu całej masy drewna na gruncie, poza pasem drogi.
14.	Utrzymanie nasadzeń dębów szypułkowych w historycznych alejach dębowych, tworzących osie widokowe.	Wzdłuż dróg: „Żubrowej”, „Jarzębinowej”, „Dębowej”, „Pijackiej”.	60 szt. dębów szypułkowych wraz z konserwacją ich indywidualnego zabezpieczenia (3 palik i siatka)
15.	Prowadzenie gospodarki łąkarskiej – utrzymanie właściwego stanu runi.	63c, d, 64b, 74a, b, c, 75a, g, 78d, 79c, g	31,03 ha Dopuszcza się wykonywanie prac związanych z nawożeniem, wapnowaniem, bronowaniem, wałowaniem, karczowaniem pni, podsiewami, koszeniem użytkowym i pielęgnacyjnym. Potrzeby nawożeniowe – zgodnie z zaleceniami z analiz glebowych i ekspertyzy łąkarskiej.

2. Opis sposobów ochrony czynnej gatunków zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego – Nadleśnictwo Kobiór Obręb Pszczyna [oddz./pododdz.]*	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Bieżące remonty, modernizacje i konserwacje obiektów, grodzień oraz urzędzeń hodowlanych, w tym remont odłowni na terenie 3 zagród karmowych.	64b, 74b, c, 75a, g, c, 79a, b, c, g, h 64b	W zależności od potrzeb. Zgodnie z dokumentacją projektową
2.	Bieżące remonty i konserwacja ogrodzenia rezerwatu.	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.
3.	Dokarmianie żubrów.	64b, 74b, c, 79b, c	W zależności od potrzeb.
4.	Utrzymanie poletek ogryzowo – zgrzyzowych – w tym pielęgnacja gleby.	74c, 75a, c, d	3,00 ha
5.	Prowadzenie profilaktyki weterynaryjnej, w tym doraźne i specjalistyczne zabiegi lecznicze oraz elektroniczny system identyfikacji (czipowanie).	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb, z możliwością transportu żubrów do specjalistycznej placówki – lecznicy weterynaryjnej.
6.	Utrzymywanie właściwych warunków sanitarnych w rejonie zagród hodowlanych.	Centralna część rezerwatu – paśniki	W zależności od potrzeb, usuwanie/wymiana wierzchniej warstwy gleby, wapnowanie.
7.	Wykonywanie odstrzału redukcyjnego zwierzyny płowej i czarnej.	Cały teren rezerwatu z wyłączeniem części centralnej – zagrody hodowlane i kwarantanna, łąki i pastwiska oraz terenu 500 m od gniazda bielika.	1. Jeleń szlachetny: - łanie 9 szt., - cielęta 5 szt., - byki 2 szt. 2. Daniel: - łanie 10 szt., - byki 4 szt., - cielęta 7 szt. 3. Dziki – 10 szt.
8.	Utrzymanie paśników dla zwierzyny.	51c, 55i	Konserwacja – w zależności od potrzeb, wapnowanie terenu wokół.
9.	Utrzymywanie pasów zaporowych dla dzików.	63a	300 mb.
10.	Modernizacja ścieżki edukacyjnej wraz z jej przystosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	79a, b, i, 80a	Zgodnie z dokumentacją projektową uzgodnioną z Regionalnym Konserwatorem Przyrody w Katowicach – realizacja II etapu prac.

*Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kobiór na lata 01.01.2013 r. - 31.12.2022 r.